

مدیرعامل بانک توسعه تعاون در گفت‌وگو با هفته‌نامه «آتیه‌نو» تشریح کرد

هدف‌گذاری تخصیص ۱۰۰ درصد اعتبارات بانک به بخش تعاون

امروزه ایجاد بانک‌های تخصصی در عرصه اقتصاد، یکی از مقتضیاتِی است که باید مورد توجه قرار گیرد. از آنجا که اقتصاد ایران بر پایه سه بخش خصوصی، دولتی و تعاونی شکل گرفته، وجود بانک تخصصی در زمینه تعاون از اهمیت بسزایی برخوردار است. خوشبختانه طی دهه‌های گذشته بستر ایجاد این مسئله فراهم شده، به‌طوری که بانک توسعه تعاون از بدو تأسیس تاکنون توانسته عملکرد درخور توجهی در ارائه خدمات مالی و بانکی به بخش تعاون کشور ارائه دهد. در همین زمینه سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری، در نخستین همایش «اقتصاد تعاونی ایران» که در شهر یورماه سال جاری برگزار شد،

گفت‌وگو

با توجه به سخنان اخیر وزیر اقتصاد در مورد افزایش سهم بانک توسعه تعاون به عنوان نهاد تأمین‌کننده مالی بخش تعاون، عملکرد این بانک در سال گذشته و از ابتدای سال جاری تاکنون چگونه بوده است؟

بانک توسعه تعاون طی دو سال فعالیت دولت سیزدهم بیش از ۱۰ سال پیش از آن تسهیلات پرداخت کرده است. مانده منابع بانک در پایان سال ۱۴۰۱ به میزان ۳۳ درصد نسبت به پایان سال پیشین رشد داشت، همچنین مانده ناخالص تسهیلات اعطایی در پایان سال ۱۴۰۱ در مقایسه با پایان سال ۱۴۰۰ با رشد ۲۷درصدی مواجه شد. رشد منابع و مصارف بانک از رشد منابع و مصارف شبکه بانکی بالاتر بوده است. بانک طی دوره‌های پیشین با توجه به افزایش نیاز نقدینگی بنگاه‌ها و فرار منابع، با کمبود نقدینگی و ناترازی مواجه بود که تلاش شد در کوتاه‌مدت کسری‌ها و ناترازی‌ها جبران نشود و بانک در حال حاضر در وضعیت مناسبی به سر می‌برد. این شرایط به گونه‌ای ایجاد شده که بانک در پرداخت تسهیلات عملکرد چشمگیری داشته و تأثیرات تسهیلات پرداختی نیز به‌صورت کیفی و اثربخشی در وضعیت مساعدی است.

برنامه بانک توسعه تعاون برای توسعه ارائه خدمات به بخش تعاون کشور چیست؟

بانک توسعه تعاون طی دو سال اخیر طی تفاهمی سه‌جانبه با معاونت تعاون و همچنین صندوق ضمانت، دو خط اعتباری ۲۰ و ۳۰ هزار میلیارد ریالی برای تأمین مالی شرکت‌های تعاونی معرفی شده اختصاص داده که مراحل اجرایی آن میان طرف‌های سه‌گانه در جریان است. بانک توسعه تعاون التزام رعایت تخصیص ۷۰ درصد تسهیلات برای بخش تعاون را در نظر دارد. اگر کان مدیریتی بانک توسعه تعاون این برنامه‌ریزی

در زمینه تأمین مالی بخش تعاون بخصوص تعاونی‌هایی که در زمینه اشتغال مولد حضور دارند، برنامه بانک توسعه تعاون چیست؟

بانک توسعه تعاون علاوه بر پرداخت تسهیلات به‌صورت سنتی و متعارف، از روش‌های نوین برای تأمین مالی تعاونی‌ها بهره می‌برد. بانک توسعه تعاون پرداخت تسهیلات در قالب اوراق گام را در نظر داشته است. همچنین تأمین مالی از طریق اوراق بدهی و اوراق صکوک نیز در حال انجام است که ۶۰ هزار میلیارد ریال برنامه‌ریزی شده که تاکنون ۱۰ هزار میلیارد ریال آن مصوب شده است. تأمین مالی خرد جمعی نیز در بانک عملیاتی شده و سال گذشته به عنوان اولین بانک ۱۵ طرح هر کدام به ارزش ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلیارد ریال از طریق تأمین مالی خرد جمعی از سوی بانک توسعه تعاون مورد حمایت واقع شده‌اند. در سال جاری نیز بیش از ۱۰ طرح از این طریق تأمین مالی می‌شوند. این در حالی است که تأمین مالی زنجیره تولید، تأمین و توزیع، تولید قرار دادی، کشاورزی و اعتبار اسنادی نیز از دیگر روش‌های نوین تأمین مالی است.

عملکرد بانک توسعه تعاون در استان‌های مختلف، در زمینه اعطای تسهیلات و تأمین مالی به بخش تعاون چگونه بوده است؟

استان‌ها نقش مهمی در تحقق اهداف و برنامه‌های بانک بر عهده دارند. هر آنچه در ستاد در قالب تفاهم‌نامه‌ها، محصولات، آیین‌نامه‌ها و سیاست‌های اعتباری بر نامه‌ریزی می‌شود، اجرای آن در استان‌ها صورت می‌پذیرد. البته همکاران صف نیز در برنامه‌ریزی مشارکت دارند و تمامی فرآیندها با مشارکت دهنی همکاران صف و جمع‌بندی نظرات آنان انجام می‌شود و این گونه نیست که ستاد به‌صورت انتراعی برنامه‌ریزی و ابلاغ کند. استان‌ها همکار نزدیک با مسئولان و دستگاه‌های اقتصادی محل خدمت خود دارند و تلاش می‌کنند تا در پرداخت تسهیلات تکلیفی و تبصره‌ای پرونده‌هایی را که به‌رشد تولید و ایجاد اشتغال استان کمک می‌کند معرفی کنند و حداکثر حمایت از تعاونی‌ها منظور شود.

برای نقش آفرینی بیشتر بانک توسعه تعاون در عرصه اقتصاد کشور با توجه به سخنان اخیر وزیر اقتصاد، برنامه‌های این بانک چیست؟

بانک توسعه تعاون در شاخص‌های مالی و عملکردی پس از دورهای که با کسری‌ها و کمبودها مواجه بود، هم‌اکنون در حالت پایدار به سر می‌برد. البته به‌وضع کنونی قائل نیستیم و تلاش می‌کنیم تا بانک در بالاترین سطح عملکردی و اثربخشی برای ارتقای سهم تعاون در اقتصاد ملی باشد. از آنجایی که سهم اقتصاد دولتی در اقتصاد ۸۰ درصد است، برای ارتقای سهم بخش تعاون ضروری است در واگذاری بنگاه‌های دولتی، تعاون در اولویت باشد. البته صرفاً تغییر نام و عنوان و نوع مالکیت مهم نیست، بلکه ویژگی‌های بخش تعاون اعم از مردمی بودن،

عدالت اجتماعی و مشارکت مردمی موجب می‌شود و واگذاری‌ها قابل توجیه باشند. بانک توسعه تعاون این آمادگی را دارد تا با بهره‌مندی از مدل‌های مالی در تسهیل و واگذاری‌ها نقش مؤثری ایفا کند.

با توجه به اقدامات درخوری که در بانک توسعه تعاون در حوزه فناوری اطلاعات از جمله بانکداری آنلاین و رونمایی از چک دیجیتال انجام شده، اقدامات بانک در این حوزه را به اختصار را شرح دهید و همچنین برنامه‌های آتی بانک در این حوزه را برشمارید؟

بانک توسعه تعاون سامانه تی تی پلاس را رونمایی کرده و تسهیلات خرد بر مبنای اعتبارسنجی از طریق سیستم قابل انجام است. همچنین افتتاح حساب غیر حضوری و فرایند تضمینات به‌صورت غیر حضوری نیز در این سامانه مدنظر است. چک دیجیتال نیز به مناسبت هفته تعاون با حضور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رونمایی شد. چشم‌انداز بانک این گونه ترسیم شده تا این مؤسسه مالی به عنوان بانک برتر کشور در حوزه ارائه خدمات دیجیتال به تعاونی‌ها و بنگاه‌های کوچک و متوسط مطرح شود.

در مورد سوددهی بانک در سال مالی اخیر توضیح دهید که این امر به چه دلایلی رخ داده است؟

بانک توسعه تعاون بر آن است تا عملیات بانکی را به‌صورت اثربخش و با حداکثر بهره‌وری و کارآمدی انجام دهد. رعایت اصول کارآمدی و بهره‌وری و نیز ارائه خدمات و محصولات متنوع به جامعه هدف و عموم باعث می‌شود بانک در مسیر سودآوری قرار گیرد. بانک توسعه تعاون طی دوره اخیر رشد زیادی را در صدور اعتبار اسنادی و صدور ضمانت‌نامه ایجاد کرده و همین موجب اثر مثبت در سودآوری شده است.

حداقل سرمایه هر صندوق بازنشستگی تکمیلی ۵۰۰ میلیارد تومان است. همچنین یک‌سری صندوق‌های بازنشستگی تکمیلی عمومی داریم که ممکن است ۱۰ کارفرما در این صندوق سرمایه‌گذاری کنند و هر یک حساب جداگانه داشته باشند.»

یادداشت

چرایی توسعه صندوق‌های بازنشستگی تکمیلی

شهید صیقلانی

گوشه‌ای از سرمایه

صندوق‌های بازنشستگی تکمیلی ابزاری هستند که برای تمامی ذی‌نفعان در میان‌مدت و بلندمدت برکات بسیار زیادی خواهند داشت. با پیشگامی نهاد‌های مالی از جمله هلدینگ صباتأمین و با توجه به نیاز بازار سرمایه، این صندوق‌ها راه‌اندازی شده است. یکی از سیاست‌های اصولی در بازار سرمایه توسعه سرمایه‌گذاری غیرمستقیم از طریق صندوق‌ها و سیدگردان‌ها بوده است. ارزش دارایی‌های تمام صندوق‌ها اعم از صندوق‌های سهامی، درآمد ثابت، کالایی، جسورانه و... ۸۸۵ هزار میلیارد تومان بوده است. در این میان صندوق‌های سهامی رشد خوبی داشتند و از ۴۵ هزار میلیارد تومان به ۱۰۰ هزار میلیارد تومان رسیدند. در مورد سیدگردان‌ها هم دارایی تحت مدیریت آن‌ها از ۴۵ هزار میلیارد تومان به بالای ۱۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. با توسعه نهاد‌های مالی انتظار داریم این روند افزایشی ادامه پیدا کند. در عمده صندوق‌های سرمایه‌گذاری بازدهی بیشتر از بازار کسب شده است. طبق آمار بازدهی سالانه بازار ۳۸ درصد بوده، در حالی که صندوق‌ها و سیدگردان‌ها بالای ۵۰ درصد بازدهی داشتند. ابزارهای سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در نوسانات بازار بهتر عمل کردند و بیش از ۷۵ درصد صندوق‌ها هم بازدهی بالاتر از بازار کسب کردند. یکی از وظایف سازمان بورس و اوراق بهادار، افزایش نظارت بر روی صندوق‌هاست. در صندوق‌های صدور و ابطالی ۱۱۰۰ هزار میلیارد تومان صدور و ۱۰۵۰ هزار میلیارد تومان ابطال صورت گرفته است. نقش صندوق‌های سرمایه‌گذاری در معاملات روزانه پررنگ است، به‌طوری که دو سال گذشته ۱۸ درصد معاملات روزانه کل بازار به (ETF)ها اختصاص داشت و در حال حاضر به ۵۰ درصد رسیده است و امیدواریم باز هم افزایش پیدا کند. بیش از ۸ میلیون و ۲۰۰ هزار سرمایه‌گذار حقیقی در صندوق‌ها سرمایه‌گذاری کردند. بیش از ۶۰ درصد دارندگان کل صندوق‌ها حقیقی هستند. این موضوع کمک می‌کند در آینده به ثبات بازار سرمایه امیدوار باشیم. طی ۱۰ تا ۲۰ سال آینده برکات این صندوق مشخص می‌شود و یکی از مزایای آن ماندگاری ووجه سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه است. عدم تصدی‌گری از ویژگی‌های این صندوق است. دیگر ویژگی آن ایجاد ثبات در بازار سرمایه است. این صندوق‌ها در سه نوع سهامی، شاخصی و صندوق در صندوق‌ها به توجیه به ریسک پروفایل مدیر صندوق با مجموعه طرف‌دار داد هستند. در حال حاضر سه موافقت اصولی در حوزه صندوق‌های بازنشستگی تکمیلی برای برخی مجموعه‌های بزرگ از جمله هلدینگ صباتأمین زیر مجموعه شستا صادر شده و این سه موافقت اصولی از نوع صندوق‌های سهامی است. این صندوق‌ها به دو صورت شرکتی و عمومی است. در ماهیت شرکتی، این قابلیت مخصوص یک مجموعه بوده و درخواست یونیت صندوق داده می‌شود و در نوع دوم که عمومی است، یک مدیر صندوق با مدیر شرکت و کارفرما قرار داد منعقد می‌کند تا کارکنان استفاده کنند. سعی شده این صندوق طیفی از مجموعه نیازمندی‌ها را در نظر بگیرد. این امکان هم دیده شده که مجموعه‌هایی، طرح آتیه کارکنان را وارد این صندوق کنند. این مورد درخواست بسیاری از نهادهاست، چون آتیه کارکنان در شرکت‌ها شفاف نیست. ساختار صندوق به این شکل است که کارفرما دونوع یونیت صادر می‌کند که بخشی به نام کارکنان است و به‌صورت ماهانه یا هر دوره زمانی که کارفرما تعریف کرده باشد، صدور می‌زند و بخشی هم به نام کارفرما صدور زده می‌شود و با توجه به تفاضلات در زمان اتمام کاری یا بازنشستگی این یونیت‌ها قابل ابطال است. امکان پرداخت مستمری فعلاً دیده نشده است. امکان ابطال یکجای یونیت‌ها فراهم است. برخی پوشش‌های بیمه‌ای مانند موضوعات از کارافتادگی توسط مدیر صندوق قابل اعمال است. در خصوص صندوق‌های سهامی، امکان سرمایه‌گذاری در ابزارهای مرتبط با طلا فراهم است.